

Abonnement pour un an
350 Piastres
Edition spéciale. 500 ptes.

Adresse:
«Idjtihad» Constantinople

Téléph. St. 865
XXIII ème ANNÉE
1 Novembre 1927, No 239

آبونان : سنه لکي [24 نسخه]
تورکيا ايچون 2 بچق، خارج ايچون
3 بچق، اعلا کاغدايسي 5 ليرادر.

اداره خانه سي :

جفال اوغلنده « اجتهد نهوي »

تلفون : استانبول ۸۶۵

يکرمي اوچنچي سنه

نومرو ۲۳۹-۱۰ تشرين ثاني ۹۲۷

علمي، ادبي، اقتصادي، صناعي، صحتي مجموعه

اجمعي ستون :

غازي حضرتلرينك نطقى و عصمت پاشانك بياناتي

اهميتي حائزدر . زراعه ايکي مثلي محصول آلتق توصيه سي کيبي ساده و ناقابل حصول برتمني اولماياجاندر . بر درجه لي انتخابكده بزدر . وضعیت فکريه مزك استلزام ابتدايکي بعضي قيودايه مقيد اولماسي بحق درپيش ايديله جكدر . بلچيقا انتخاب قانونندن بزم ايچون اليناچاق چوق درسار واردر . ملت مجلسي اعضاسني انتخاب ايچون راي ويره بيلمه يه رسامين ويري مکلفيتي کافي دکالدر : از جمله او قور يازار اولماق لازمدر . (فلانديا) ده ايسه او قور يازار اولمايان بر کيمسه انسان بيله صايله ازا ، عادتا حقوق سزدر . اورته يو کسک تحصيل کورمش اولانرك رايلى تعدد ايدر :

مثلا ابتدائي تحصيل کورمش اولانرك رايلى بر ، اورته تحصيل کورمش اولانرك رايلى ايکي و يو کسک تحصيل کورمش اولانرك بر رايلى اوچ راي عد اولونور . « مدني حقوق اجرا ايتك ايچون مدني تربيه آلمش و يا خود معادل امتحان کچيرمش بولونماق لازمدر . » [*]

عصمت پاشانك معارف سياستمن حقنده و برديکي مژده لر آز مهم دکلدر :

« معارفك لا يور و تيك مكاتب اساسي اوزرينه مستتمد اولماسي عمده مزدر . تربيه ده هرفن ملي جمعيتك مدني و اجتماعي قيمتي بو كسكده ك و اقتصادي قدرتمني آرتيراجان و طنز اسلر بيش بر ملك . »

بوسط لر تور كي انك يو كسكده سي ، قوتلنمه سي و معنوي اتساعي شرائطيني تامما محيطدر .

ابتدائي تحصيلك مجالي و مجبوري اولماسي .

۹۳ قانون اساسيسينده بيله دولته تعهد ايديلش ايكن بوكونه قادار « سطورميته » حالنده قالمشدر . بونك آرتق [*] (تربيه و وراثت) عنوانلي اثر مترجمزك 303 و 304 نجى حقيقه لرنده كي حاشيه ده بو مسئله مهمه يه دائر نظر لروادر . بلچيقا اصول انتخابي حقنده كي مقاله مزك كه جك نسخه لر مزك برنده بولوناجاق .

رئيس جمهور حضرتلرينك خارق العاده بر ذكا و بالخاصه معظم بر اراده اولديغني هرشي تأييد ايتش اولديغني كيبي حكاية حال في الماضي اولان مفصل و داستاني نطقلرندن بوي غرته لره كچن مختصر پارچالرخي بونأبيدي تقويه كه كشدر . كورونويور كه مصطفى كمال پاشا حضرتلري داهافرداي متاركده كنديسنه بر هدف اتخاذ ايتش و بو هدفه ، تامما عسكرلكك تعبيه و سوق الجيشنده موجود حركت لرله . كاه رجعت ، كاه هجوم ، كاه رجعت نمايشي كاه چورمه ، كاه جناح لرند ، كاه جبهه دن تعرض ، كاه مدافعه وضع و حركت لري اتخاذ ايده رك و فقط مقصود نقطه يي اصلا نظر دن غائب ايتيه رك ايله ريله مه يي بيلمشدر . عيني زمانده كرك داخلي و كرك خارجي وضعيت لري ، استهداف اولونان مقصده وصول يولنده بويوك بريكاستله استخداده موفق اولمشدر . رئيس جمهور حضرتلرينك نطقلري ، هر كسك قبول ابتدايكي كيبي بيلمش و يازيلش بر تاريخدر و بناء عليه هر (تاريخ) ك مخصوصاتي حامل و خارق العاده بر اثر اولارق استقباله كه جك و حقنده سوز سويله مك ، ابي و دوغرو كورن آشنا و روشنا مؤرخلرك ممتاز و نافذ قدرت و صلاحيت دائره سنه داخل بولوناجقدر . مجدد مزك كنجلكه خطابه سي تورك مملقات سبعة سنندن درو آريجه موضوع حيرانيتمز اولاجقدر . *

عصمت پاشانك بياناتي ، حكاية حال في الماضي دكل حالده استقباله اشارت لرله مالميدر . و بزم آتشرين بر حمرتله بلكه ديكر مزك كه جكني تبشير ايتكمدهدر .

نفوس مستلاسيه ، لايق اولديغني درجه ده اشتغال ايديله جكي وعد ايديلشدر .

بر درجه لي انتخاب ، قديم تعبيريله اجباع امت اصولنك تطبيق اولوناجني سويله نيور ايكي درجه لي يعني اليوم بزده جاري اولان اصول انتخاب هيج بر مملكتده قالمشدر . بلغارستان ، صربستان ، يونانستان بيله بر درجه لي انتخاب ايله ملت مجلسني انتخاب ايدر . ايكي درجه لي انتخاب اصولاني محافظه ايتمه مز ، جهان نظرنده بزري رشد سياسي يه واصل اولامش بر ملت كوسترمكده ايدى . حكومت رئيسمزك بياناننده كي بونقطه عظيم

قومیسونلره، انجمنلره حواله واونلردن مثبت برقرار استحصال ایتک ایسته نیورسه شیمیدین بونک بهوده اولدیغنی سویله مک کرامته متوقف دکلدنر؛ قرار، محافظه کارانه و باشیمزک بلاسی اولان عرب حرفلرینک لهنده اولاجقدن. یکی شکل حکومتک تعیننی، خلافتک الفا ویا محافظه اولونماسی حقارنده برقرار ویرمک.. مختار، سربست بر قومیسونه حواله اولونسییدی نه قرار چیقاردی بیلیرز.

شرقهده غریبهده منجر ضربه لرله ایش کورولمشدن و بویله دوام ایده جکدر و حرفلر ایچون صوکه ضربه تخلیصی، دیگر فیاض ضربه لر وورماقدن فضل وصلاحیتی ثابت اولان ذی شکوه پیشوادن بکلمه لی یز.

بونی، آقادهمی مسئله سی تعقیب ایده یایر و آقادهمی مسئله سنده حکومتونک ایله رال و مساعفه کار برخط حرکتله منحصر علمی شخصیتلرک اهلیت علمیه لرینی نظردفته آلاجان و بونلره اجتهاد و قرارحریتی ویره جکی مأمولدر. باشقا دورلوسی ذاتاً کأن لم یکن اولور؛ بونکون (آقادهمی فرانسه ز) ده راهبرلر، روایلیستلر، سوسیالیستلر واردنر. فقط بونلرک نظر اعتداده آلینان بالکیز شخصیت و صلاحیت علمیه و مسبق و مشکور خدمت فکر یه لریدر.

زیرا آقادهمی، مجلس مبعوثان کبی سیاسی برتشکل دکل علمی برتشکلدر. علم، کونش بی طرفلیغله بی طرفدر و علم آدمارینک دوداقلری حرف تفریق بیکانه و بالکیز توحیده آشنادر.

عصمت باشانک اقتصادی اندیشه لری چوق یرندهدر. بزم آنجاق مواد ابتدائی مستحصلی برملت اولدیغمنی درپیش ایده رک بووایده انکشافی مراد ایتیمکدهدر. حیات بهالینه قارشى مجادله ایتک وعدی عصمت پاشا حکومتی ایچون حقیقی بر قصیدهدر. چونکه ملت معیشت دارانی ایچنده و کیشک بکلمه مکدهدر وعرفنر مشهور جهان اولان کوروزلیکنی یاواش یاواش غائب ایتیمکدهدر. غائب اولمده اولان، چوق مهم واک مهم برشیدر. اول و آخر سویله دیکمز وجهلر شکر کبی مهم بر عنصر غدائی انحصاره ربطایله فیأتی یوکستمک، نفوسمزی آرتمش کورمک املیه قابل تألیف کوروله مه مکدهدر. دولتک بوشکر انحصارندن تأمین ایتدیکی باره بی باشقا بریرده بولماق چاره سنی آرایاجانی محقق کورونمکدهدر. هر حالده حکومت رئیسمزک چوق اوزون اولمایان بیاناتنده اوزون امللر و عمللر واردنر. یورکدن وکال اخلاص ایله بونلره محقق و تأییدتنی ایدرکن بیوکدر درلره بیوکدوالر و بعضاً جرأتلی عملیه لر لازم اولدیغنی قناعتمزی تازه لندی ریوروز.

25 تشرین اول 1927

عبداللہ جودت

دیر یله سی زمانی کلش در. دونکی بولغارلرده اوقور یازارنسبتی بوندن سکنز سنه اول، 100 ده 65 راده سنه چقمشدی. و شیمیدی محقق یوزده 75 ی کچمشدر. بزده 100 ده 15 نسبتنده اوقور یازارمزک بولوندیغنی ادعایه کیمسه جسارت ایتیمور. یاپیلان یکی تحریر نفوس بو جیتی ده میدانن فویاجاقدن. شومعظم و مهم رقلری کوز اوکمزده طوتهلم: بونکون (آتسه) دارالفنوننده 13000 [اون اوچیک دیورم] طلبه واردنر. بزم دارالفنوننده بیک طلبه اولمادیغنی حقوق فا کولته سی مدرسارندن محم یوسف ضیابک سویله یوردی و بعضی درسارک معاملرینک عددی طلبه سندن فضلادر. کچن کون جغرافیا مآذونلری 3 افندی اولدیغنی حالده 5 ملهم بولوندیغنی (ملیت) غزیه سی ضمناً یازمش و رسملرینی قویشدی. یوکسک و حقیقی مدنیت واجتماعیتله منمندن و «اجتماعی» ملترک نفوسلرینک برربی هر زمان مکتبده بولونور: بونکون متحده آمریکا نکانک نفوسی 110 میلیوندر؛ کیجه و تدریسات آلیه مکتبلری ده داخل اولدیغنی حالده قیز و ارکک، بونکون متحده آمریکا مکتبلرینک مداوملرینک مقداری 27,250,000 [بکری یدی میلیون ابکی یوز الی بیک] در. [*]

ایشته آمریقانک سرشوکتی !
ایشته مدنی و مترقی ملترک منبع قدرت و مکنتی !
آمریکا بوسایه ده درکه، اوروپایی و بوتون کره ارضی وصایت مالیه سی آلتنده طوتور !.

ینه عصمت پاشا سوزینه دوامله

« حق بونلرک اولاده صرف مسئلرینی دوشونوبوروز »

دیورلر. کندیلرینه باکال حرمت، (شکسپر) ک لسانیه :
(عالمده تفکدر ایدن بزلی قورقاق !)

دیمیه مجبوروز :

۱۸۹ نومرولو (اجتهاد) ک

صوکه ضربه تخلیص — حرفلرمن

عنوانلی مقاله سنده سویله دیکمز وجهله اکر حرف مسئله سنی

[*] معارف بودجه من 6 میلیون لیرایه یاقین اولدیغنه عمومی بودجه منک 220 میلیون لیرا بولوندیغنه نظر عموم بودجه منک تقریباً یوزده اوچی نسبتنده اولمش اولور. حال بوکه یونانستانک معارف بودجه سی عمومی بودجه سننک یوزده آلتیسنی آلامقده یعنی بزم معارف بودجه منک ابکی مثلنه بالغ اولماقدهدر و بو نسبتی 1904 سنه سندن بری متزایداً محافظه ایتیمکدهدر.

1911 تاریخنده تورکیا بودجه سی 26 میلیون کسور لیرا ایکن معارف بودجه من 946,000 لیرا یعنی ینه نسبت یوزده اوچایدی.